

VILNIAUS KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ MOKYKLOS DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI LYGIO NUSTATYMAS

I. TYRIMO METODIKA

Tyrimo tikslas – nustatyti Vilniaus komunalinių paslaugų mokyklos (toliau – Mokykla) darbuotojų tolerancijos korupcijai lygį.

Tyrimo uždaviniai:

1. Atskleisti korupcijos paplitimą Mokykloje;
2. Įvertinti požiūrį į korupciją ir Mokyklos darbuotojų toleranciją korupcijos apraiškomis;
3. Palyginti gautus rezultatus Vilniaus mokykloje ir Kaišiadorių skyriuje;
4. Nustatyti korupcijos prevencinių priemonių taikymo poreikį.

Tyrimo respondentai – Mokyklos darbuotojai, pagal Mokyklos struktūrą priskiriami administravimo, ugdymo, infrastruktūros padaliniams, Vilniuje ir Kaišiadorių skyriuje.

Imties dydis – 75 darbuotojai: Vilniuje – 34 ir Kaišiadorių skyriuje – 41.

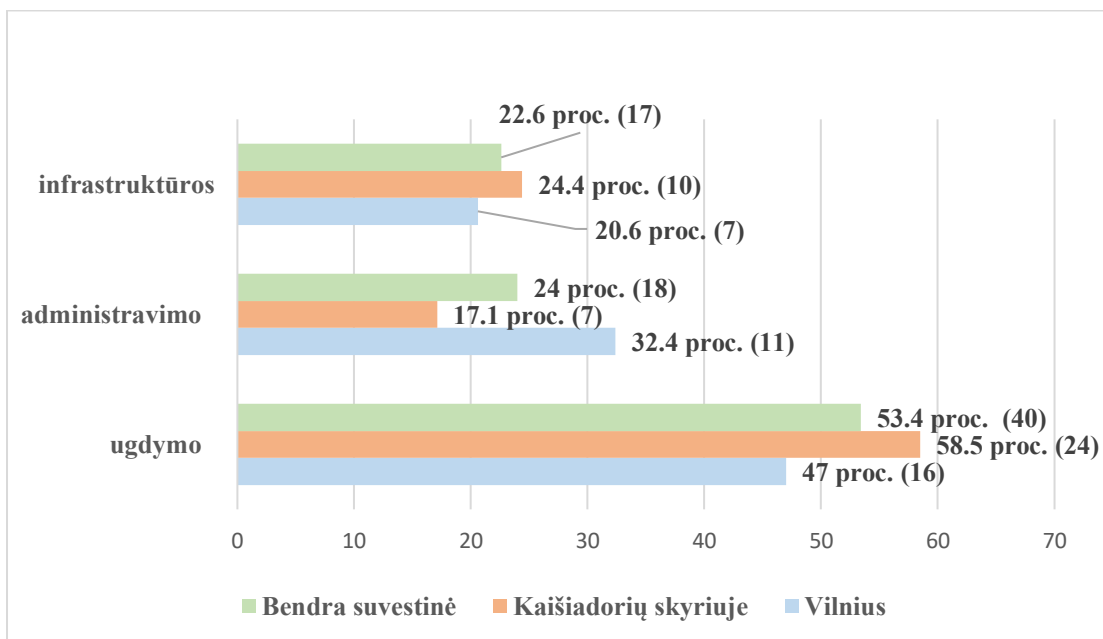
Tyrimo instrumentas – buvo naudojama anketa, kurią sudarė 14 klausimų. Naudota anoniminė anketa.

Data tyrimas vyko 2025 m. spalio mėnesį.

II. DUOMENŲ ANALIZĖ

Anketoje buvo pateikta keletą klausimų, kurie susiję su informacija apie Mokyklos darbuotojus. Atsakymus iliustruoja 1 ir 2 paveikslai.

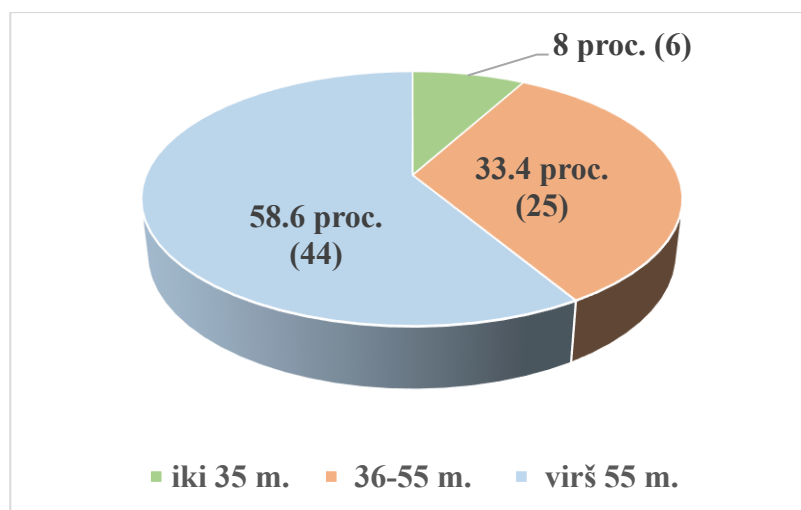
Dalyvavusių apklausoje Mokyklos darbuotojų pagrindinės pareigos pagal Mokyklos struktūrą

1 pav. respondentų pasiskirstymas pagal pagrindinį darbo pobūdį.

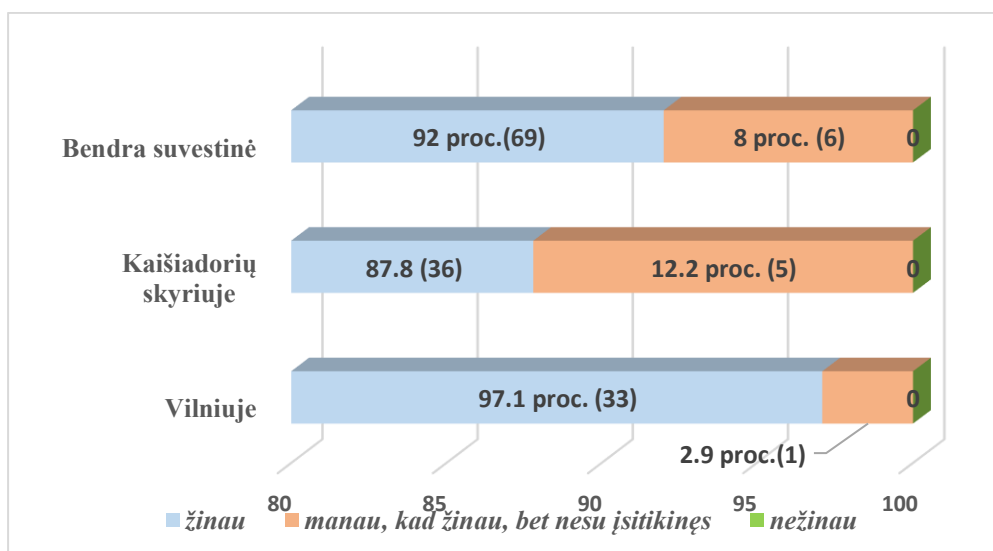
1 pav. atskleidžia, kad aktyviausi apklausoje buvo ugdymo padalinio darbuotojai tiek Vilniuje, tiek ir Kaišiadorių skyriuje. Jie sudarė apie pusę visų respondentų.

Darbuotojų amžius

2 pav. respondentų pasiskirstymas pagal amžių.

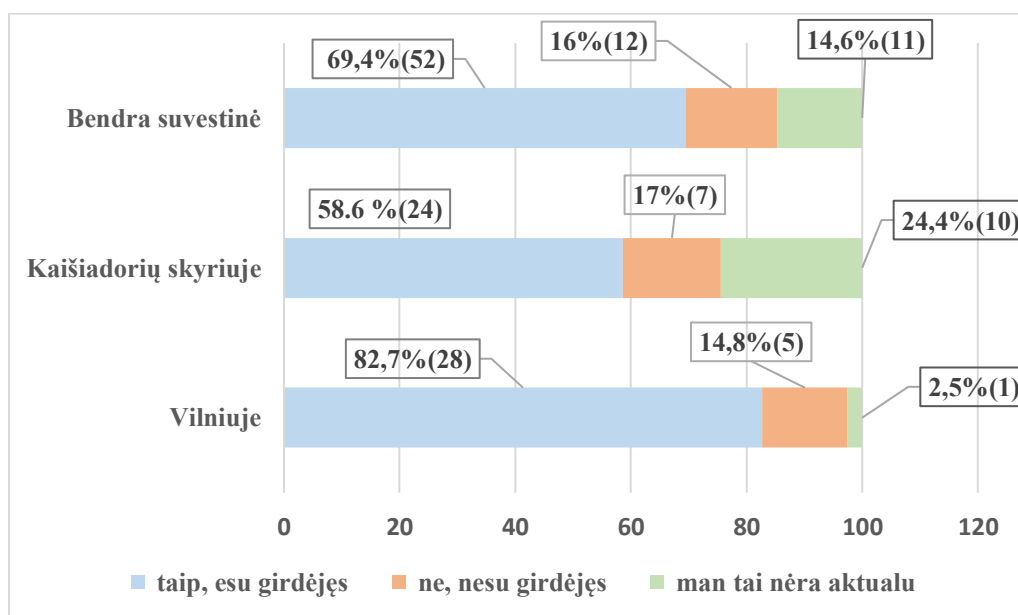
Toliau buvo siekiama išsiaiškinti, ar tyrimo dalyviai žino, kas yra korupcija. Nuomonių apie korupciją pasiskirstymas pateiktas 3 pav.

3 pav. respondentų turimų žinių apie korupcijos sąvoką pasiskirstymas.

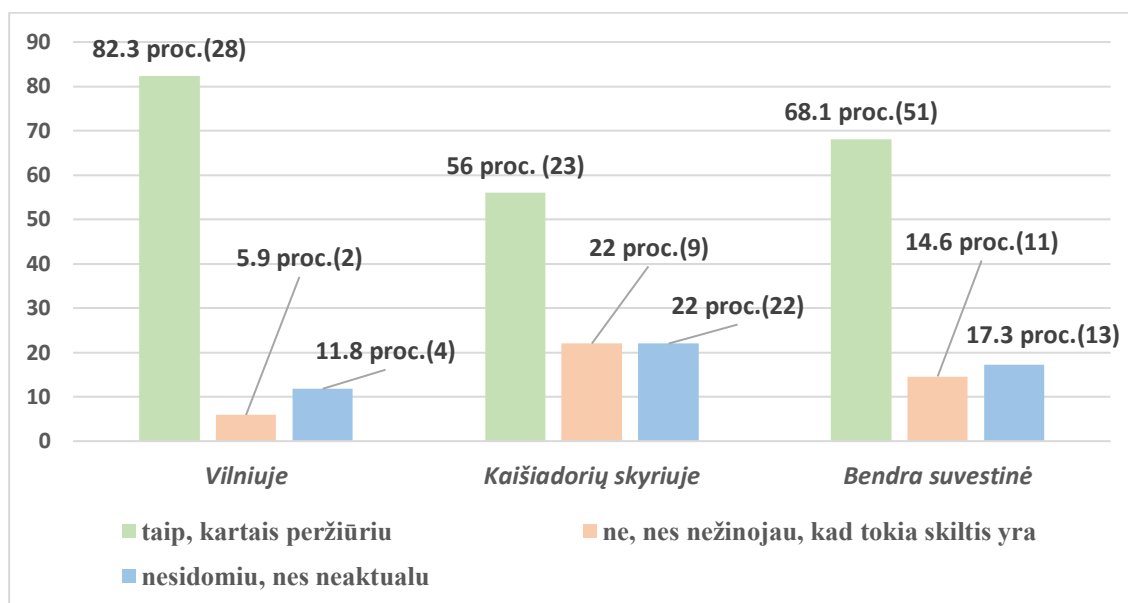
Nei vienas iš respondentų nepareiškė, kad nežino kas yra korupcija. Beveik visi Vilniaus darbuotojai ir didžioji dauguma respondentų Kaišiadorių skyriuje nurodė, kad žino, kas yra korupcija. Apie dešimtadalis respondentų mano, kad žino kas yra korupcija, bet nėra įsitikinęs.

Toliau buvo siekiama išsiaiškinti, ar respondentams yra žinoma ir kas žinoma apie Mokykloje vykdomą korupcijos prevenciją. Atsakymus iliustruoja 4, 5 paveikslai.

4 pav. respondentų turima informacija apie Mokykloje vykdomą korupcijos prevenciją.

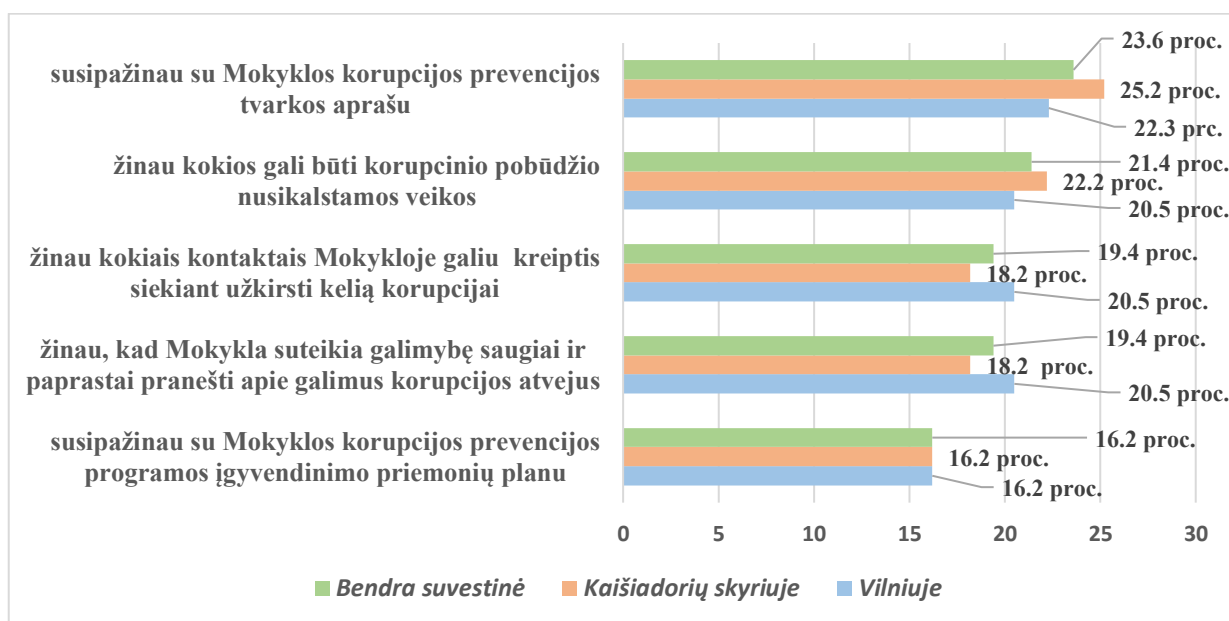
Ar Mokyklos interneto svetainės skyriuje „Aktualu“ skaitote skirtą „Korupcijos prevencija, dovanų politika“?

5 pav. respondentų domėjimasis interneto svetainėje pateikta informacija apie korupciją.

Apibendrinant 4 ir 5 paveiksluose pateiktą medžiagą apie respondentų turimą informaciją apie Mokykloje vykdomą korupcijos prevenciją ir domėjimąsi interneto svetainėje pateikta informacija apie korupciją galima teigti, kad domėjimasis šiais klausimais Vilniuje ir Kaišiadorių skyriuje labai skiriasi: Vilniuje apie tai žino, domisi 8 iš 10 respondentų, Kaišiadorių skyriuje tik pusė respondentų. Požiūris į korupcijos prevenciją („nesidomiu, man tai neaktualu“) taip pat labai žymiai skiriasi. Galima daryti prielaidą, kad skirtumai rodo neefektyvią komunikaciją Mokyklos viduje.

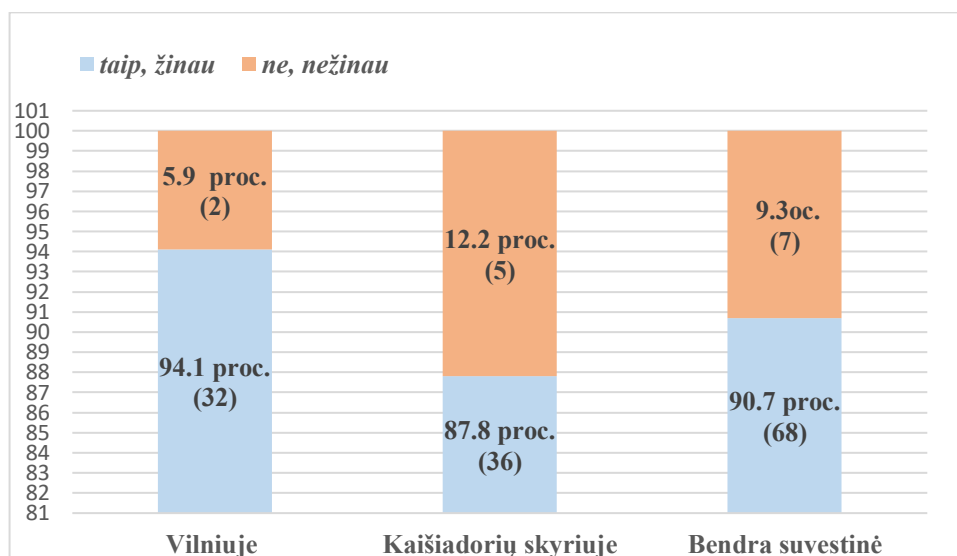
Klausėme respondentų, kurios korupcijos prevencijos priemonės jiems labiausiai žinomos. Respondentų domėjimasis Mokyklos korupcijos prevencijos turiniu pavaizduotas 6 paveiksle.

6 pav. populiariausios prevencijos priemonės

Daugiausia respondentų (apie penktadalis) pažymėjo, kad yra susipažinę su Mokyklos korupcijos prevencijos tvarkos aprašu, žino kokios gali būti korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, žino, kad Mokykla suteikia galimybę saugiai ir paprastai pranešti apie galimus korupcijos atvejus. Respondentų domėjimasis Mokyklos korupcijos prevencijos turiniu Vilniuje ir Kaišiadorių skyriuje mažai skiriasi. Tačiau prie mažiausiai populiarių visi respondentai nurodė Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą.

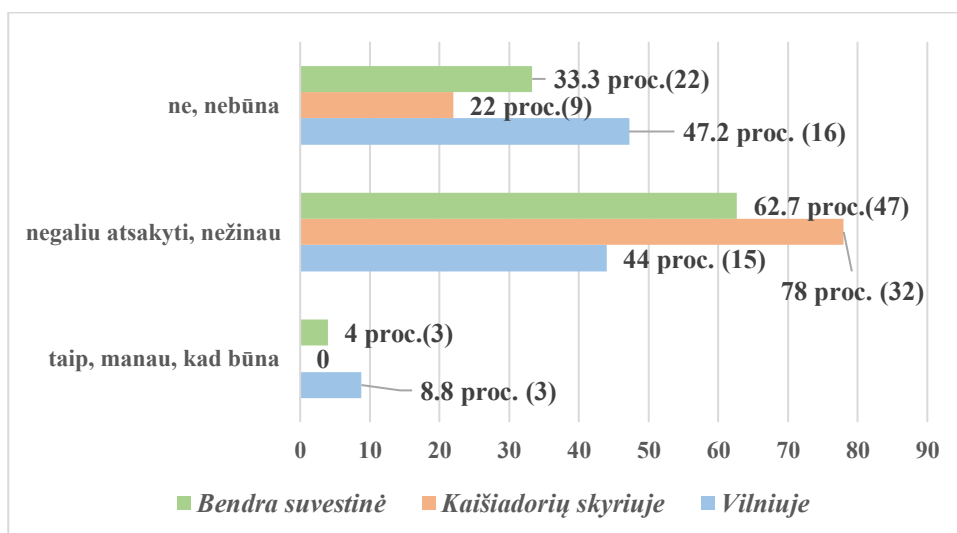
Siekėme išsiaiškinti, ar respondentai žino kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį. Atsakymus iliustruoja 7 paveikslas.

7 pav. respondentų turima informacija apie galimybę pranešti apie korupcijos atvejus.

9 iš 10 respondentų žino kur reikia kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejus. Panaši situacija Vilniuje ir Kaišiadorių skyriuje. Tai rodo, kad informacija apie pranešimo kanalus pasiekia darbuotojų daugumą.

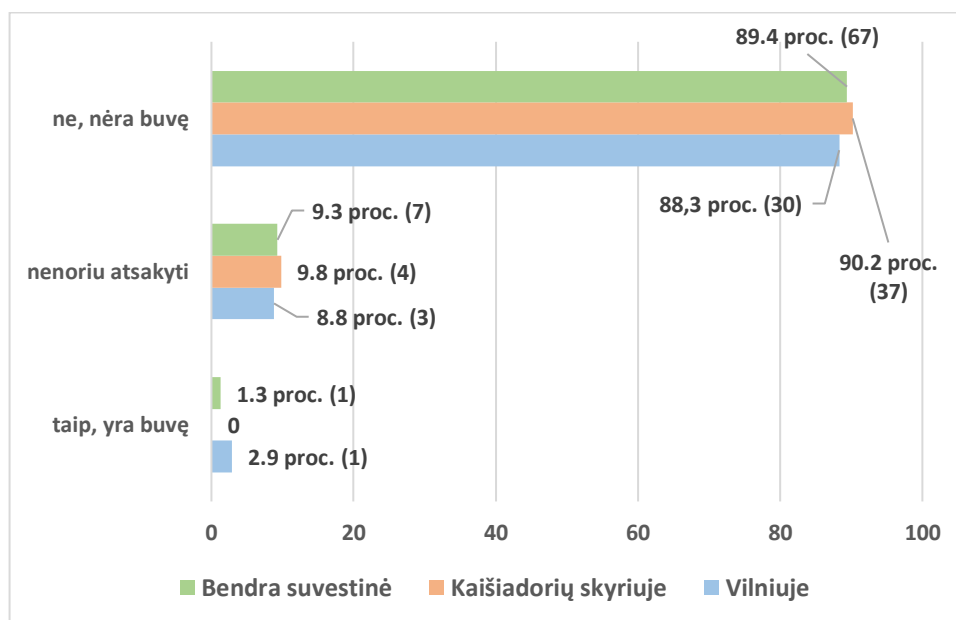
Taip pat buvo siekiama išsiaiškinti ar Mokykloje būna situacijų, kai darbuotojams norima papildomai atsilyginti. Atsakymai pateikti 8 paveiksle.

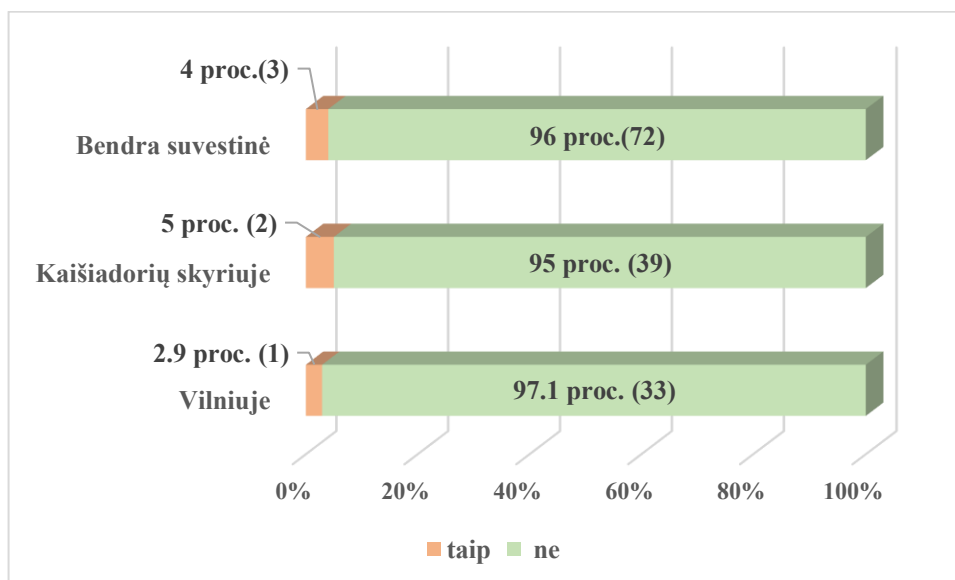
8 pav. papildomas atsilyginimas

Mokyklos mastu trečdalis respondentų mano, kad situacijų, kai norima darbuotojams papildomai atsilyginti nebūna. Tačiau respondentų nuomonės Vilniuje ir Kaišiadorių skyriuje šiuo klausimu ženkliai išsiskyrė: Kaišiadorių skyriuje – 2 iš 10, Vilniuje net 4 iš 10 atsakė manantys, kad papildomai neatsilyginama. Nei vienas respondentas Kaišiadorių skyriuje nepažymėjo, kad tokių situacijų būna. Du trečdaliai respondentų situacijos nekomentuoja, nes nežino.

Toliau domėjomės ar yra tekę susidurti su situacijomis, kai darbuotojams buvo siūlomas kyšis ir ar respondentai per pastaruosius 2 metus yra davę kam nors kyšį. Atsakymus atitinkamai iliustruoja 9 ir 10 paveikslai.

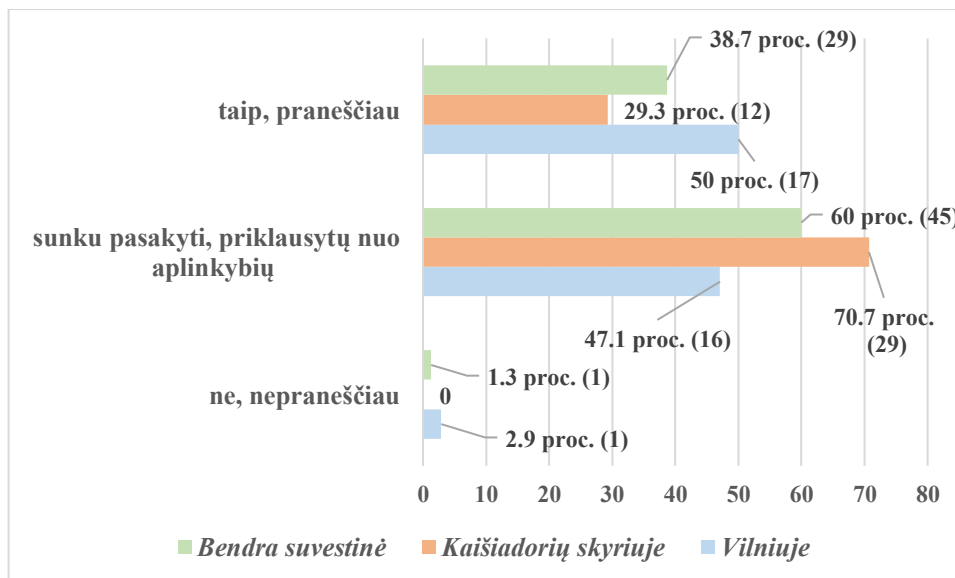
9 pav. darbuotojams siūlomas kyšis arba korupcijos pasireiškimo atvejai

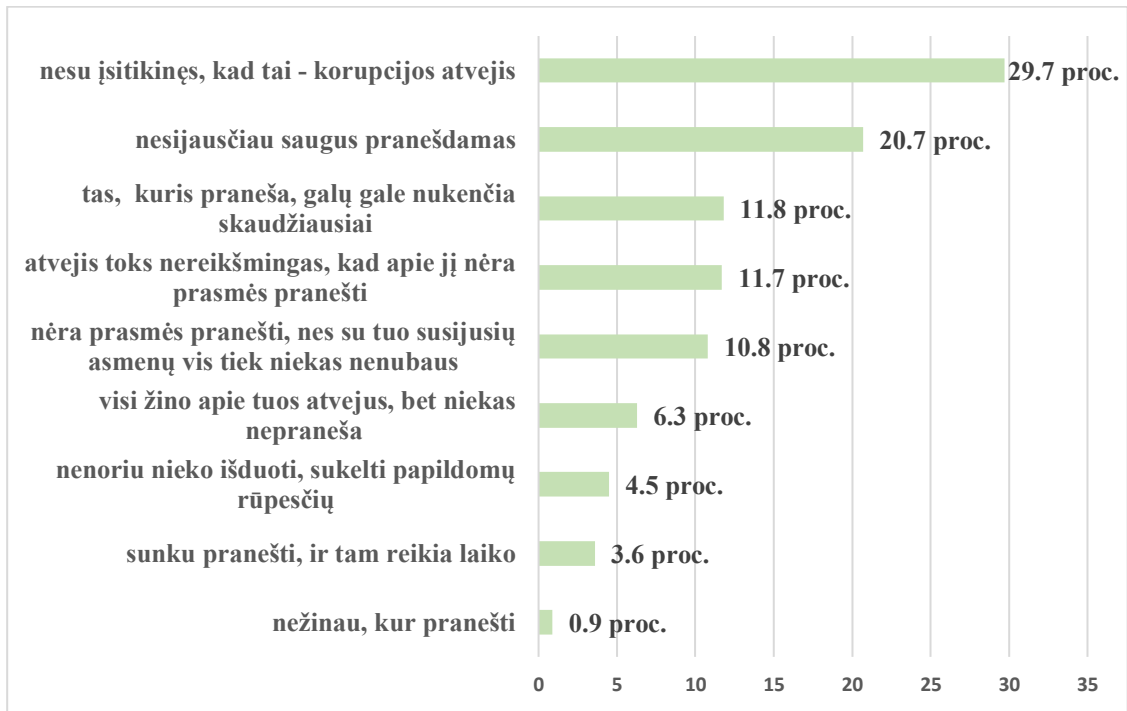
10 pav. atsparumas korupcijai

9 iš 10 respondentų pažymi, jog jiems nėra buvę tokių situacijų, kai jiems ar jų kolegoms būtų siūlomas kyšis ar kaip kitaip būtų susidūrę su korupcija. Nežymi dalis respondentų nepanoro į tą klausimą atsakyti. Respondentų atsparumas korupcijai aukštas – išskyrus keletą atvejų, respondentai per pastaruosius 2 metus nėra davę kyšių.

Toliau siekta išsiaiškinti priežastis dėl kurių jie praneštų arba ne apie korupcijos apraiškas. Atsakymus iliustruoja 11 ir 12 paveikslai.

11 pav. respondentų veiksmai susidūrus su korupcija

12 pav. respondentų pateiktos priežastys dėl kurių jie nepraneštų apie korupcijos apraiškas.

Kaip jau buvo pažymėta, dauguma darbuotojų žino kur kreiptis, jei susidurtų su korupcijos apraiškomis Mokykloje. Vis dėlto į klausimą, ar asmeniškai ateityje praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, teigiamai atsakė tik trečdalis darbuotojų, du trečdaliai nurodė, kad tai priklausytų nuo aplinkybių. Susidūrę su korupcijos apraiškomis aktyvesni būtų vilniečiai – apie korupcijos apraiškas praneštų pusė respondentų.

Respondentai pažymėjo 3 pagrindines priežastis dėl kurių nepraneštų apie korupcijos apraiškas: beveik trečdalis nėra įsitikinęs, kad tai korupcijos atvejis; penktadalis nesijautų saugūs pranešdami; beveik 12 proc. nurodė, kad yra tie kurie praneša apie korupciją, tačiau galų gale nukenčia skaudžiausiai.

Apklausoje pabaigoje prašėme respondentų pateikti pasiūlymus, pastabas dėl atsparios korupcijai aplinkos kūrimo tobulinimo Mokykloje. Mokyklos darbuotojai pateikė žemiau išvardintus pastebėjimus:

- Supažindinti Mokyklos bendruomenę su bendra korupcijos situacija Mokykloje, pristatyti anketos klausimų rezultatus ir įsivertinti korupcijos lygį Mokykloje;
- Didinti nepakantumą korupcijai visose gyvenimo srityse, netoleruoti korupcijos apraiškų, organizuoti mokymus korupcijos prevencijos temomis;
- Netoleruoti korupcijos atvejų, viešai apie tai kalbėti, platinti daugiau informacijos apie korupciją, organizuoti daugiau mokymų;
- Į antikorupecines veiklas įtraukti ne tik pedagogus, bet ir kitus mokyklos darbuotojus ir mokinius.

Dalis apklaustųjų neturi ką pasiūlyti dėl korupcijos prevencijos gerinimo, nes nemato šio reiškinio Mokykloje, arba mano, kad Mokykla šiuo klausimu susitvarko.

III. IŠVADOS

1. 92 proc. respondentų žino kas yra korupcija (tame tarpe Vilniuje – 100 proc., Kaišiadorių skyriuje – 87,8 proc.)

2. 4 proc. respondentų nurodė, kad „Mokykloje būna situacijų, kai darbuotojams norima papildomai atsilyginti“ (tame tarpe Vilniuje – 8,8 proc., Kaišiadorių skyriuje – 0 proc.). 62,7 proc. negali atsakyti, nežino (Vilniuje – 44 proc., Kaišiadorių skyriuje – 78 proc.). „Ne, nebūna tokių situacijų“ pažymėjo 33,3 proc. (Vilniuje – 47,2 proc., Kaišiadorių skyriuje – 22 proc.).

3. 1,3 proc. respondentų nurodė, kad „Mokykloje yra buvę situacijų, kad jiems ar jų kolegoms buvo siūlomas kyšis“ (Vilniuje – 2,9 proc., Kaišiadorių skyriuje – 0 proc.). 9,3 proc. į šį klausimą nenorėjo atsakyti (Vilniuje – 8,8 , Kaišiadorių skyriuje – 9,8 proc.). 89,4 proc. pažymėjo, kad tokių situacijų nėra buvę (Vilniuje – 88,3 , Kaišiadorių skyriuje – 90,2 proc.).

4. 4 proc. darbuotojų pažymėjo, kad per pastaruosius 2 metus yra davę kam nors kyšį (Vilniuje – 2,9 proc., Kaišiadorių skyriuje – 5 proc.).

5. 38,7 proc. respondentų pažymėjo, kad „ateityje, susidūrę su korupcijos apraiškomis, apie tai praneštų“ (Vilniuje – 50 proc., Kaišiadorių skyriuje – 29,3 proc.). 1,3 proc. nepraneštų (Vilniuje – 2,9 proc., Kaišiadorių skyriuje – 0 proc.). 60 proc. respondentų nurodė, kad tai priklausytų nuo aplinkybių (Vilniuje – 47,1 proc., Kaišiadorių skyriuje – 70,7 proc.).

6. 20,7 proc. respondentų, kaip argumentą kodėl nepraneštų apie korupcijos atvejus, nurodė, kad „nesijaustų saugūs pranešdami“ (Vilniuje – 15 proc., Kaišiadorių skyriuje – 29,3 proc.). 6,3 proc. mano, kad „visi žino apie tuos atvejus, bet niekas nepraneša“ (Vilniuje – 6,5 proc., Kaišiadorių skyriuje – 6,2 proc.). 11,8 proc. – „tas kuris praneša nukenčia skaudžiausiai“ (Vilniuje – 10,9 proc., Kaišiadorių skyriuje – 12,3 proc.). 10,8 proc. – „nėra prasmės pranešti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek niekas nenubaus“ (Vilniuje – 17,4 proc., Kaišiadorių skyriuje – 6,2 proc.). 5 proc. „nenori nieko išduoti, sukelti papildomų rūpesčių“ (Vilniuje – 4,3 proc., Kaišiadorių skyriuje – 4,6 proc.).

7. 69,4 respondentų yra girdėję apie Mokykloje vykdomą korupcijos prevenciją (Vilniuje - 82,7 proc., Kaišiadorių skyriuje - 58,6 proc.). Nėra girdėję – 16 proc. (Vilniuje - 14,8 proc., Kaišiadorių skyriuje – 17 proc.). „Man nėra aktualu“ pažymėjo 14, 6 proc. respondentų (Vilniuje – 2,5 proc., Kaišiadorių skyriuje – 24,4 proc.).

8. 68,1 proc. respondentų Mokyklos interneto svetainėje kartais peržiūri skyrių „Korupcijos prevencija. Dovanų politika“ (Vilniuje – 82,3 proc., Kaišiadorių skyriuje – 56 proc.). Nežinojo, kad toks skyrius yra 14,6 proc. respondentų (Vilniuje – 5,9 proc., Kaišiadorių skyriuje – 22 proc.). Nesidomi, nes neaktualu 17,3 proc. (Vilniuje – 11,8 proc., Kaišiadorių skyriuje – 22 proc.).

9. Apklausoos respondentai nurodė apie kokias korupcijos prevencijos priemones yra girdėję:

- 23,6 proc. susipažino su korupcijos prevencijos tvarkos aprašu (Vilniuje – 22,3 proc., Kaišiadorių skyriuje – 25,2 proc.);

- 21,4 proc. žino kokios gali būti korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos (Vilniuje – 20,5 proc., Kaišiadorių skyriuje – 22,2 proc.);

- 19,4 proc. žino kokiais kontaktais Mokykloje galima kreiptis, siekiant užkirsti kelią korupcijai (Vilniuje – 20,5 proc., Kaišiadorių skyriuje – 18,2 proc.);

- 19,4 proc. žino, kad Mokykla suteikia galimybę saugiai ir paprastai pranešti apie galimus korupcijos atvejus (Vilniuje – 20,5 proc., Kaišiadorių skyriuje – 18,2 proc.);

- 16,2 proc. susipažino su Mokyklos korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planu (Vilniuje – 16,2 proc., Kaišiadorių skyriuje – 16,2 proc.).

10. Apibendrinus atlikto tyrimo rezultatus galima daryti prielaidą, kad darbuotojų korupcijos netoleravimo lygis yra vidutinis, o korupcinio pobūdžio veikų pasireiškimo galimybė Mokykloje yra minimali.

IV. REKOMENDACIJOS

1. Peržiūrėti / papildyti Mokyklos korupcijos prevencijos veiksnių bei jos įgyvendinimo priemonių 2024 – 2026 metų planą: pagal respondentų siūlymus įtraukti į antikorupcines veiklas visą Mokyklos bendruomenę – darbuotojus, pedagogus ir mokinius; organizuoti darbuotojams periodinius mokymus korupcijos prevencijos temomis.

2. Plėsti vidinę komunikaciją korupcijos prevencijos klausimais:

- nuolat atnaujinant informaciją Mokyklos internetinėje svetainėje, atliekant tikslines apklausas;

- vykdant informacijos sklaidą kaip atpažinti korupciją, kur kreiptis susidūrus su korupcijos atvejais, kaip veikia Mokyklos vidinis informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas.